

เขาวัด

ท่าไม้

ชยสาโร ภิกขุ

เขาวด
ทำไม
ชยสาโร ภิกขุ

พิมพ์แจกเป็นธรรมบรรณาการด้วยศรัทธาของญาติโยม
หากท่านไม่ได้ใช้ประโยชน์จากหนังสือนี้แล้ว
โปรดมอบให้กับผู้อื่นที่จะได้ใช้ จะเป็นบุญเป็นกุศลอย่างยิ่ง

เขาวัด ท่าไม้

ชยสาโร ภิกขุ

พิมพ์แจกเป็นธรรมทาน

สงวนลิขสิทธิ์ ห้ามคัดลอก ตัดตอน หรือนำไปพิมพ์จำหน่าย

หากท่านใดประสงค์จะพิมพ์แจกเป็นธรรมทาน โปรดติดต่อ
กองทุนสื่อธรรมะทอสี และมูลนิธิปัญญาประทีป

๑๐๒๓/๔๖ ซอยปรีดีพนมยงค์ ๔๑

สุขุมวิท ๗๑ เขตวัฒนา กทม. ๑๐๑๑๐

โทรศัพท์ ๐-๒๗๑๓-๓๖๗๔

www.thawasischool.com, www.panyaprteep.org

พิมพ์ครั้งที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๕๒ จำนวน ๕,๐๐๐ เล่ม

ออกแบบปก วิชชุ เสริมสวัสดิ์ศรี

ศิลปกรรม ปริญญา ปฐวินทรานนท์

จัดทำโดย กองทุนสื่อธรรมะทอสี และมูลนิธิปัญญาประทีป

ดำเนินการพิมพ์โดย บริษัท คิว พรินท์ แมเนจเม้นท์ จำกัด

โทรศัพท์ ๐-๒๘๐๐-๒๒๙๒ โทรสาร ๐-๒๘๐๐-๓๖๔๙

คำนำ

หนังสือเรื่อง **ทำไม** ของพระอาจารย์ชยสาโร เป็นการรวมธรรมเทศนา ๕ เรื่อง ได้แก่ **เกิดมาทำไม** **เข้าวัดทำไม** **หลับตาทำไม** **ทุกข์ทำไม** และ **ตายก่อนตายทำไม** ซึ่งเคยจัดพิมพ์ทั้งในลักษณะรวมเล่ม และพิมพ์แยกเล่ม ตั้งแต่ มกราคม ๒๕๔๘ ฉบับแยกเล่มหมดไปนานแล้ว ในครั้งนี้จึงจัดพิมพ์ขึ้นใหม่เพื่อสะดวกในการอ่าน การพกพาและการเผยแพร่ ขอให้ทุกท่านที่มีส่วนช่วยในการผลิตและเผยแพร่หนังสือได้รับอานิสงส์จากการบำเพ็ญบุญที่เกิดจากการให้ธรรมเป็นทาน ขอให้มีความสุขความเจริญยิ่งๆ ขึ้นไป

ทำยนี้ คณะศิษย์ขอกราบนมัสการขอขอบพระคุณ พระอาจารย์ชยสาโรที่ได้เมตตาอนุญาตให้พิมพ์หนังสือเพื่อแจกเป็นธรรมทาน และที่ได้อบรมสั่งสอนลูกศิษย์และญาติโยมอย่างสม่ำเสมอตลอดมา

คณะศิษยานุศิษย์

ธันวาคม ๒๕๕๒

เข้าวัดแล้ว

สักแต่ว่าไหว้พระพอบเป็นพิธี

ทำบุญบำรุงวัดตามประเพณี

แล้วออกไปชมต้นไม้ก่อนกลับ

ไม่ใช่ว่าไม่ตี ดืออยู่หรือก แต่ยังดีไม่พอ

ศาสนา ธรรมะ เป็นสิ่งที่ต้องน้อมเข้ามาชำระ

หาอุบายแก้ข้อบกพร่องที่อยู่หัวใจ

เสริมสร้างสิ่งที่ดีงาม

อย่างนี้คือการเข้าวัดที่เข้าท่า

ได้ทั้งวัตรปฏิบัติ

ได้ทั้งเครื่องวัดตัวเอง

เข้าวัด

ทำไม

บางคนที่มาวัด เข้ามากราบเอาตมาในศาลา ชม
ว่า “ที่นี่ร่มรื่นดีนะครับ น่าอยู่” เสร็จแล้วก็กราบลากลับ
บ้าน เขาได้บุญไหม คงได้เหมือนกัน แต่เสียดายว่าไม่ได้
มากกว่านั้น

ประโยชน์ประการแรกที่เกิดจากการเข้าวัดป่า คือ
การสัมผัสกับธรรมชาติ มองไปทางไหนไม่มีป้ายโฆษณา
ไม่มีสิ่งใดบาดตา หรือกระตุ้นกิเลส ภายกับใจรู้สึกเย็นลง
ทันที แค่นี้ก็เป็นบุญอยู่แล้ว แต่ในระยะยาวคงจะมีผลต่อ
ชีวิตน้อย จะนั้นถวายนานแล้วหลวงพ่อบุญสงฆ์ว่าง
ให้ไปสนทนาธรรมกับท่านบ้างก็ดี สนทนาไม่เป็น ขอท่าน
เมตตาให้ธรรมะสักข้อหนึ่งก็ได้ ท่านไม่ว่างหรือเราไม่กล้า
จริงๆ ก็ไปหาที่เงียบแล้วนั่งสมาธิสักเล็กน้อยก่อนกลับ เข้
วัดอย่างนี้ครูบาอาจารย์ท่านชื่นใจ

เข้ามาในวัดคือเข้าในแดนอภัย เป็นที่ปลอดภัยจากการ

เอาวัดเอาเปรียบกัน เป็นที่ๆ ไม่ต้องมีการแก่งแย่งชิงดีชิงเด่นกัน อยู่วัดไม่ต้องแข่งขันกับใคร ไม่ต้องระแวงใคร ไม่ต้องยุ่ง สังคมไทยโชคดี เรามีสถานที่ประเสริฐอย่างนี้เป็นที่ที่สนับสนุนส่วนดีของมนุษย์ และเป็นที่สุดมุนของคนที่ และผู้ที่ต้องการเพิ่มความดีของตน ถึงจะมีเวลาจำกัด เข้าวัดแล้วไม่ต้องรีบ วันหนึ่งอย่ามีรายการแน่นเกินไป ญาติโยมบางคณะ วันหนึ่งไปทำบุญถึงสิบวัดก็มีหัวหน้าทัวร์เดินเข้าศาลาหน้าเคียด คุณาฬิกาตลอดเวลา เจ้าอาวาสองค์ไหนให้อาวาหนานไปหน่อย (เช่น อาตมาเป็นต้น) ก็ชักกระวนกระวาย ไปเยี่ยมวัดเอาพอดีกับเวลาพอดีกับกำลังไม่ดีกว่าหรือ บุญคือชื่อของความสุข และอย่าลืมว่าการเดินทางแสวงบุญไม่ใช่การไปหาสิ่งนอกตัวเรา ที่แท้เป็นการแสวงหาโอกาสบำรุงบุญซึ่งอยู่ในใจเรา ตั้งแต่ยังไม่ออกเดินทาง

วัดเป็นที่อยู่ของพระสงฆ์ เข้าวัดแล้วให้สังเกตความเรียบร้อย ความเรียบง่าย ความสะอาดสะอาดอัน คุณความล้ำรวมของพระภิกษุสามเณร ระลึกว่ายังมีผู้มุ่งมั่นในชีวิตพรหมจรรย์เพื่อประโยชน์ตนและผู้อื่นเหมือนสมัยก่อน ยังไม่เสื่อม น่าเลื่อมใส พิจารณาว่า ท่านกำลังสืบต่ออายุของบรมพระพุทธานุศาสน์ แล้วเราทำบุญกับท่าน เราก็มีส่วนในการบำรุงพระศาสนาเหมือนกัน คิดถูกทางแล้วจะเกิดปีติ

หลวงพ่อบุ๊เป็นประธานสงฆ์ให้ข้อคิดอะไรก็ตั้งใจฟัง และพยายามจำไว้ เพื่อเป็นของติดตัวกลับบ้าน

ในพระพุทธศาสนา เราทุกคนต้องเป็นนักศึกษาศึกษาคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้น ก็คือการตั้งใจศึกษาเรื่องของเราเอง เพราะธรรมชาติของพระองค์ทั้งหมดทั้งสิ้น มีความมุ่งมั่นอยู่ในสองเรื่อง คือ หนึ่งการเปิดเผยธรรมชาติของมนุษย์ และสองการชี้แนะแนวทางปฏิบัติต่อธรรมชาตินั้นให้ถูกต้อง เพื่อการพ้นทุกข์โดยสิ้นเชิง สองเรื่องเท่านั้น เราเกิดเป็นมนุษย์และเป็นพุทธมามกะแล้ว เราค้นคว้าเรื่องความเป็นมนุษย์ของเราบ้างน่าจะดี เหตุผลก็คือเราไม่อยากเป็นทุกข์ ก็ต้องฝึกการปฏิบัติต่อธรรมชาติทั้งภายนอกและภายในด้วยปัญญา เพื่อไม่ให้เป็นทุกข์ เพราะชีวิตเราจะปลอดทุกข์เองโดยไม่ต้องปฏิบัติเป็นไปไม่ได้

ฉะนั้นเราต้องสนใจศึกษาธรรมชาติ ธรรมชาติไม่ได้เกิดอยู่ที่อื่นไกล หากเกิดที่กาย ที่วาจา ที่ใจของเราแต่ละคน แต่เราจะหม่อมธรรมะเข้ามาสู่ใจเพื่อประโยชน์สุขของตัวเองเรา ครอบครัว และสังคมที่เราอยู่อาศัย ไม่ใช่ของง่ายเลย ต้องฝึกความเคยชินและนิสัยเก่าพอสมควร ในเบื้องต้นเรายังอ่อน ต้องการกำลังใจจากข้างนอกค่อนข้างมาก ท่านจึงให้เราคบผู้ที่ศึกษาดีแล้ว ปฏิบัติดีแล้ว เพื่อได้วิธีที่

ถูก และเพื่อจะได้ความมั่นใจว่าการปฏิบัติมีผลจริงไม่เหลือ
วิสัย ส่วนมากผู้ที่ตั้งใจปฏิบัติอย่างเอาชีวิตเป็นเดิมพันมัก
เป็นนักบวช ท่านจึงให้เราเข้าวัด

เข้าวัดต้องเข้าให้เป็น ถ้าหากเราไม่คิดทำความเข้าใจ
กับธรรมชาติของตัวเอง ไม่สนใจชีวิตของเราว่ามันคืออะไร
กันแน่ ไม่อยากพัฒนาตน การเข้าวัดก็จะไม่เกิดประโยชน์
เท่าที่ควร เหมือนคนกำลังไม่สบายเข้าไปในโรงพยาบาล
เพื่อบริจาคตพย์บำรุงโรงพยาบาล โดยไม่คิดรักษาโรค
ของตัวเอง เพราะยังไม่เจ็บมากก็เลยเสียเวลา โรคของ
เราคือความทุกข์ สาเหตุสำคัญคือการไม่รู้จักตัวเองตาม
ความเป็นจริง ไม่รู้จักตัวเองก็ถูกหลอกง่าย พร้อมทั้งจะตก
เป็นเหยื่อของสิ่งมายาทั้งหลายอยู่เสมอ มัวแต่ดิ้นรนเพื่อ
จะได้สิ่งที่ชอบและเลี่ยงสิ่งที่ไม่ชอบอยู่เสมอ เชื่องมง่าย
ในร่างกาย และจิตใจว่าเป็นเราเป็นของเรา ก็ยอมไม่เห็น
ความไม่เที่ยง และความไม่มีเจ้าของของชีวิต

การปฏิบัติธรรมเท่านั้น ที่จะช่วยให้เราเป็นอิสระ
จากกิเลสได้ การทำบุญอย่างเดียวไม่ปฏิบัติ ถึงจะทำให้มี
สิ่งยึดเหนี่ยวอยู่ในใจบ้าง แต่มันไม่มั่นคง ลึก ๆ แล้วเราจะ
ยังอยู่ในสภาพเดิม คือแคว้งคว้างอยู่เหมือนเรือเล็ก ๆ กลาง
ทะเลอันกว้างใหญ่ มีเข็มทิศก็ใช้ไม่ค่อยเป็น มีสมอก็ไม่รู้
จักทอด เอาแต่ประดับประดาเรือก่อนอับปาง ชาวพุทธเรา

ควรสนใจวิธีอุทิศ วิธีวัดน้ำบ้าง จะได้เอาตัวรอดได้ หากไม่สนใจศึกษาเรื่องตัวเอง เข้าวัดแล้วสักแต่ว่าไหว้พระพอบเป็นพิธี ทำบุญบำรุงวัดตามประเพณี แล้วออกไปชมต้นไม้บ้าง ก่อนกลับ ไม่ใช่ว่าไม่ดี คืออยู่หรงอก แต่ยังดีไม่พอ ศาสนาธรรมะเป็นสิ่งที่ต้องน้อมเข้ามาเป็นเครื่องชำระ

วัดอยู่ได้เพราะน้ำใจของญาติโยม ลูกศิษย์หลวงพ่อบุชา รังเกียจการเรียไรที่สุด จึงอยู่ได้ด้วยศรัทธาของญาติโยม โดยแท้ การช่วยทางปัจจัยสำคัญเหมือนกัน แต่พระที่ดีท่านไม่ยินดีในเรื่องนี้ สิ่งที่ท่านยินดีที่สุด ชอบที่สุด คือ การเห็นผู้ครองเรือนตั้งใจปฏิบัติธรรม

ไปวัด ไม่ว่าจะเพื่อทำบุญสุนทาน ไหว้พระ กราบ นมัสการ ครูบาอาจารย์ หรือไปจำศีลปฏิบัติธรรม พยายามระลึกอยู่เสมอว่าจุดประสงค์ของเรา ควรอยู่ที่ความดีความสงบและปัญญา ระวังอย่าวุ่นบุญก็แล้วกัน หรือร้ายกว่านั้น อย่างนั่งในโรงครัวทานอาหารคุยเรื่องทางโลก วิจารณ์เรื่องการบ้านการเมือง พรรคไหนดี พรรคไหนเลว หรือนินทา ลูกเขยลูกสะใภ้ อย่าคุยในเรื่องใดที่เพิ่มกิเลสในใจทั้งของผู้พูดและผู้ฟัง หรือพูดให้ชาววัดแตกแยกกัน ถ้าเป็นอย่างนั้นก็น่าเสียดายเวลาที่สละเข้าวัด เรียกว่าเข้าวัดแต่ไม่ถึงวัด ฉะนั้นมาถึงที่ร่มเย็นอย่าให้มันร้อน ต้องฝึกให้เย็นลิ ตัวเราจึงจะเหมาะกับสถานที่ ให้น้อมนำคำสั่งสอนของ

พระพุทธเจ้ามาสู่ใจเรา สรรวมกาย วาจา ใจ หาอุบายแก้
ข้อบกพร่องที่อยู่ໃใจ เสริมสร้างสิ่งที่ดีงามอย่างนี้คือการ
เข้าวัดที่เข้าท่า ได้ทั้งวัตรปฏิบัติ ได้ทั้งเครื่องวัดตัวเอง

ในพระพุทธศาสนา วัดเป็นสถานที่สำคัญ แต่ศาสนา
ที่แท้ไม่ติดอยู่ที่สถานที่ ศาสนาไม่ได้อยู่ที่วัด ไม่ได้อยู่ที่ตู้
พระไตรปิฎก ไม่ได้อยู่ที่ไหน มันอยู่ที่เรา อยู่ที่เราแต่ละคน
แผ่นดินไหว หรือผู้ก่อการร้ายบุกเข้ามาวางระเบิดหน้าพระ
ประธานวัดป่านานาชาติ จนวัดเหลือแต่หลุมลึก ผู้ที่ยัง
เหลืออยู่ ต้องอดทน อย่าเพิ่งโกรธ ศาสนาก็ไม่ได้สูญหาย
ไปกับวัดถู ชาวพุทธเราควรสร้างวัดให้พอดีแก่กิจของสงฆ์
และช่วยท่านรักษาสีที่สร้างแล้วอย่างดี แต่อย่าเพิ่งลืมว่า
วัดเป็นแค่ที่เอื้อต่อการศึกษาและปฏิบัติธรรม การสร้าง
ศาสนวัตถุก็ได้บุญอยู่หรือก็ได้บุญเยอะ แต่ยังไม่ใช่นบุญชั้น
เยี่ยมคือความสงบจากกิเลส ยังไม่ถึงสิ่งสูงสุดที่เราควรได้
รับจากการเป็นชาวพุทธ วัตถุเป็นฐานของการเข้าถึงแก่น
แท้ของพระศาสนา

หลักการประพจน์ปฏิบัติธรรมท่านสรุปง่าย ๆ ว่า
ต้องมุ่งไปที่การรู้ รู้อะไร รู้ว่านี่คือทุกข์ นี่คือเหตุให้เกิด
ทุกข์ นี่คือความดับทุกข์ นี่คือหนทางไปสู่ความดับทุกข์
หลักสูตรการศึกษาของเราอยู่ที่สิ่งเหล่านี้

ข้อแรกคือศึกษาให้รู้ว่านี่คือทุกข์ เราจะไปศึกษาที่

ตรงไหน ถ้าไม่ศึกษาในตัวของเราเอง เรากำลังทุกข์ใหม่ เราเคยมีทุกข์ใหม่ ในการพิจารณาเรื่องนี้ ขอให้ทราบด้วย ว่า คำว่าทุกข์ในที่นี้ไม่ต้องหมายถึงความเจ็บปวดตรวดร้าว อย่างสาหัสสะ ไม่ต้องอกหัก หรือกลัดกลุ้มถึงขั้นคิดอยาก ทำลายตัวเอง จึงจะเรียกว่าทุกข์ นั่นก็ทุกข์แน่นอน แต่ส่วนมากคนเรานานๆ ครั้งถึงจะทุกข์อย่างนั้น หรือชาตินี้ บางคนอาจจะไม่เคยเจอทุกข์ขนาดนั้นเลยก็ได้ ความหมายของคำว่าทุกข์ก็กว้างขวางกว่านั้น คือสิ่งที่เราทุกคนต้องยอมรับก็คือว่าชีวิตเรายังไม่สมบูรณ์ เรามักมีความรู้สึกอันหนึ่งแฝงอยู่ในใจเสมอว่า “อย่างนี้ยังไม่ใช่” ความรู้สึกนี้มีผลต่อชีวิตเรามาก แต่น้อยคนอยากศึกษาตรงจุดนี้ พระพุทธเจ้าทรงชี้ให้เราเห็นว่า ความรู้สึกที่ว่า “นี่ไม่ใช่” เป็นอาการอย่างหนึ่งของทุกข์ ฉะนั้นอย่าเพิ่งเอาหัวมุดลงไป ในทรายเหมือนนกกระจอกเทศ โดยหวังว่าเมื่อไม่เห็นทุกข์แล้วมันจะหายไปเอง พระองค์พร่ำสอนให้เราหมั่นกำหนดรู้มัน

ความทุกข์ของมนุษย์มีหลากหลาย ในโลกที่สมมติกันว่าเจริญแล้ว ความลำบากเนื่องด้วยปัจจัยสี่ หรือ ความ ต้องการของร่างกาย ลดน้อยลงมากแล้ว แต่นั่นไม่ได้ หมายความว่า ความทุกข์ของคนจะลดตามอัตราเลย เพียงแต่เปลี่ยนรูปแบบใหม่ ในโลกปัจจุบัน โรคทางจิต

เพิ่มขึ้นอย่างน่าเป็นห่วง โรคซึมเศร้ากำลังระบาดทั่วโลก
พร้อมกับความเจริญ แม้ในหมู่เด็กและวัยรุ่นก็มีมากขึ้น
ทุกปี

มันน่าคิดนะ ว่าทำไมในประเทศที่คนมีเงินมีทอง
พอที่จะสบายได้แล้ว มีความสะดวกทางวัตถุมากพอควร
แล้ว ทำไมความซึมเศร้าจึงแพร่หลายเหลือเกิน เป็นไปได้
ไหมว่าคนสมัยนี้กำลังขาดความฉลาดที่สำคัญอย่างหนึ่ง
คือความฉลาดในการกำหนดและการปฏิบัติต่อธรรมชาติ
ของจิต จึงสุขไม่ค่อยเป็น

ส่วนมากคนที่อยู่ในสังคมประเภทนี้ สังคมที่ปริญญา
บัตรกลาดเกลื่อน แต่ปัญญาในการดับทุกข์สร้างสุขยัง
กระต่อนกระแต่น คนซึมเศร้านักจะคิดมาก คิดไม่หยุด
ฟุ้งซ่าน ตึง เครียด ซ้ำวิตกซ้ำระแวง ไม่ทานยานอนหลับก็
หลับไม่ได้ อย่างนี้คือสัญญาณเตือนภัยว่าการพัฒนาสังคม
ที่กำลังล้มเหลว ความผิดปกติหลายอย่างกลายเป็นความ
ปกติเสียแล้ว ผู้ไม่เข้าวัดหรือไม่ศึกษาและปฏิบัติธรรมไม่
ค่อยเห็นปัญหา สมัยก่อนมนุษย์ส่วนมากอยู่ในชุมชนเล็ก
คือหมู่บ้าน แต่สมัยนี้คนบ้านนอกไปหางานในกรุง ก้มหน้า
ก้มตาทำงาน บางทีอยู่เป็นปีไม่รู้จักชื่อของคนทีเห็นทุกวัน
อยู่ในที่พลุกพล่านอาจเหงายิ่งกว่าอยู่คนเดียว

เมืองปารีส ประเทศฝรั่งเศสเป็นตัวอย่างหนึ่ง ชาว

ปารีสอยู่คนเดียวเกือบครึ่งหนึ่งของพลเมืองหกเจ็ดล้านคน
อยู่คนเดียวตั้งสามล้านคน ในจำนวนนั้น มิใช่บ่อยที่ไม่มี
มนุษย์เป็นเพื่อนเลย พวกนี้ชอบเลี้ยงหมาเลี้ยงแมวเป็น
เพื่อน ไม่รู้จะคุยกับใครก็คุยกับหมาคุยกับแมว ดีเหมือน
กันนะ ไม่ค่อยทะเลาะกัน แล้วอย่างน้อยเขาก็มั่นใจว่าสุนัข
หรือแมวที่เขารัก มีเขาเป็นเจ้าของแต่เพียงคนเดียว แต่ก็น่า
สงสารเหมือนกัน อยู่ท่ามกลางมนุษย์แต่ไม่รู้จักมนุษย์

นี่คือผลอย่างหนึ่งของความเจริญทางวัตถุที่เห็น ๆ
อยู่ คือคนคบคนไม่เป็นมากขึ้น ต้องคบสุนัขคบแมวแทน
อยู่ในสภาพสังคมที่เต็มไปด้วยความหวาดระแวง ด้วย
ความไม่ไว้วางใจซึ่งกันและกัน เทคโนโลยีต่างๆ ก็เจริญ
ก้าวหน้ามาก เพิ่มความฟุ้งซ่านและความเบียดเบียน
มากกว่าสิ่งที่ดี เดียวนี้ใครใครในต่างประเทศ ก็โทรไป
ด่าเขาข้ามทะเลได้สบาย ทุกวันนี้ตำรวจเขามีเทคโนโลยี
ใหม่ๆ จับคนชั่วได้ง่ายขึ้น เช่น การตรวจดีเอ็นเอ การใช้
คอมพิวเตอร์ประสานงานกัน เป็นต้น แต่พวกพาลพวกโจร
เขาก็มีเทคโนโลยีของเขาเหมือนกัน ต่างคนต่างเจริญ ต่าง
คนต่างเป็นทุกข์ ไม่เห็นวี่แววว่าจะมีที่จบสิ้นได้เลย สิ่งที่เรา
เห็นได้ชัดก็คือ คนส่วนมากไม่รู้ว่า เขาอยู่เพื่ออะไร ไม่รู้
เขาอยู่ทำไม เมื่อเขาไม่มีเป้าหมายชีวิต ก็กลายเป็นโรคจิต
โรคประสาทกันเต็มบ้านเต็มเมือง

ถ้าหากว่าชีวิตเราไม่มีทิศทาง อยู่ไปเป็นวัน ๆ สดุดท้าย มักจะป่วย ไม่ป่วยกายก็ป่วยใจ เพราะชีวิตขาดปัจจัยที่ห้าของมนุษย์คือ อรรถ หรือความหมาย ย่อมอ่อนแอ ขอให้สังเกตดูก็แล้วกันว่า เมื่อไรคนเราเห็นว่าสิ่งที่เรากำลังทำอยู่มีความหมายเราก็กล้าเสียสละกล้าอดทนในการกระทำสิ่งนั้น แต่ถ้าเพื่อรู้สึกว่สิ่งที่เรากำลังทำอยู่ไม่มีความหมาย ถึงจะอดได้ก็ไม่อยากอด ไม่รู้จะอดไปทำไม

ความสำคัญยิ่งของความหมายและเป้าหมายในชีวิตมนุษย์เป็นสิ่งที่คนสมัยปัจจุบันมักมองข้าม ถึงแม้ว่าลึก ๆ แล้ว ภายในจิตรู้สึกอ้างว้างว่าเหวว่างเปล่า ไม่มีสิ่งใดที่เป็นแก่นสารสาระ ตราบใดที่เรายังไม่เห็นโทษ ก็มีไว้แต่สะสมวัตถุแล้วแต่วิ่งหาโลกธรรม โดยถือหลักเพียงแค่ว่า น่าจะเป็นทางที่ถูก เพราะเป็นทางของคนส่วนใหญ่ คือเอาโลกเอาสังคมเป็นเกณฑ์ แต่คำถามสำคัญที่เราต้องผินใจถามตัวเองคือ วิธีชีวิตอย่างนี้ได้ผลสมปรารถนาจริงไหม ชีวิตสมบูรณ์แล้วหรือ หรือสมบูรณ์ขึ้นทุกปีใหม่ ในเมื่อสิ่งที่ใจเราต้องการอย่างแท้จริงคือความสุขที่เที่ยง แต่เรา กลับเอาแต่โลกธรรมเป็นที่พึ่ง แล้วทำไมจะไม่เหงา ใครที่ยังเอาทรัพย์สมบัติเงินทองเกียรติยศ ชื่อเสียงเป็นเครื่องวัดความสำเร็จในชีวิต เรียกว่าเป็นผู้ที่ยังขาดการศึกษาทางอรรถศาสตร์มาก (อาตมาเรียกเอง บัญญัติศัพท์เมื่อกี้)

อ่อนความรู้อันเกี่ยวกับแก่นแท้ของชีวิต หยุดอยู่แค่ระดับ
ประถม ถ้าเป็นอย่างนั้น อายุมากแล้ว ผมข้อมคำสนธิ
ก็ตาม ผิว่นดิ่งไว้แน่นก็ตาม เราอาจจะหลอกตาคนได้บ้าง
แต่ค้ำในเราหลอกธรรมชาติไม่ได้หรอก แก่แล้วโดยไม่มี
ความเป็นนักปราชญ์ปรากฏเลย ก็ขาดที่พึ่ง น่าเสียดาย

ชีวิตที่สมบูรณ์ ชีวิตที่ดีจำต้องมีจุดมุ่งหมายที่สูง
กว่าเพียงแค่ผลตอบแทนจากการทำมาหากิน ต้องมีความ
หมายสูงกว่าโลกธรรมต่างๆ บางคนมัวแต่แสวงหาอำนาจ
ต้องการเป็นผู้มีชื่อเสียงโดยลืมนึกไปว่าดังเท่าไรก็ตาม ตาย
แล้วไม่กี่ปีก็ไม่มีใครจำเขาได้ ขอถามว่าเมื่อ ๕๐ ปีที่แล้ว
ใครเป็นใหญ่เป็นโตในบ้านเมือง จำได้ไหม ๕๐ ปีที่แล้ว
คนที่เคยถือตัวถือตนเหลือเกิน เตี้ยว้นนอกจากนักวิชาการ
และผู้ที่ศึกษาประวัติศาสตร์โดยตรงเท่านั้นที่จำได้ นอก
นั้นจำเขาไม่ได้เลย ไม่ต้องเอาถึง ๕๐ ปี ๒๐ ปี ๑๐ ปี
รัฐมนตรีมีใครบ้าง จำได้ไหม เราจะเอาชื่อเสียงเป็นที่พึ่ง
ในชีวิตได้หรือ

เมื่อคนไม่รู้ว่าเขาอยู่ทำไม ไม่เห็นว่าชีวิตของตนมี
คุณค่าอยู่ตรงไหน มักจะหาสิ่งที่อยู่ภายนอกมาเป็นเครื่อง
ยืนยัน ปลอบใจด้วยความกลัวความเกรงใจหรือความ
นับถือ ที่ได้รับจากลูกน้องหรือคนรอบข้าง อย่างนี้เรียก
ว่ามนุษย์ไม่ใฝ่ คือข้างนอกดูแข็ง แต่ข้างในกลวง

บางคนอยากมีบริษัทมีบริวาร ถือว่ามีบริวารมาก แสดงว่าตนเป็นผู้สำคัญ ต้องการเป็นผู้สำคัญในสายตาของคนอื่น เพราะเรามองดูภายในแล้วไม่เห็นมีอะไรสำคัญ นอกจากความสำคัญที่คนอื่นเขามอบให้ แต่ถ้าความเคารพนับถือตัวเองและความรู้สึกในคุณค่าของชีวิต ผูกมัดกับคนอื่นหรือสิ่งอื่น เราจะต้องเครียดอยู่ตลอดเวลา เพราะว่าเราไม่สามารถจะบังคับบัญชาให้คนอื่นหรือสิ่งอื่น เป็นไปตามความต้องการของเราตลอดไป ฉะนั้นถึงแม้ว่าอยู่ในสถานที่อันสะดวกสบาย วัตถุประสงค์ของพร้อมหมดทุกประการ ก็ยังไม่พ้นจากความกังวลได้ นิ่งวิตกว่าถ้าสมมติว่าสิ่งนี้หายไป เราจะทำอะไร จะแย่ แย่อย่างนั้น แย่อย่างนี้ ยิ่งคิดยิ่งกลัว คนที่ยึดติดในสิ่งที่ตนมี ต้องกลัวความไม่มีของสิ่งนั้นเป็นเรื่องธรรมดากลัวพลัดพรากเพราะว่าเอาความสุขในชีวิตไปผูกพันกับสิ่งอื่นหรือกับคนอื่นมากเกินไป ชีวิตก็ไม่ใช่ตัวของตัว จิตใจก็ไม่มีกำลัง

ฉะนั้นพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่สอนให้เรามาศึกษาธรรมชาติของตัวเอง ให้เรารู้ว่าความทุกข์คืออะไร มันเกิดอย่างไร อาจไม่เหมือนที่เราคิด บางคนคิดว่าไม่มีใครรู้จักเรา ไม่มีใครให้เกียรติเราก็เป็นทุกข์ ไม่มีใครรักเรา ไม่มีใครเคารพเราก็เป็นทุกข์ หรืออาจจะคิดว่าเราอยู่คนเดียว ไม่มีใครสนใจเรา อย่างนี้ก็จะทุกข์มาก แต่ถ้าเรากล้า

ลงมือปฏิบัติธรรม ความคิดจะค่อยเปลี่ยนไป

เราจะเริ่มเห็นความจริงว่า เอ...มันไม่ใช่ละ ไม่ใช่
ทุกข์เพราะคนอื่น ทุกข์เพราะความคิดของตัวเองมากกว่า
ทุกข์เพราะเราต้องการอะไรสักอย่าง เพราะเราเกิดความ
ต้องการ เกิดความอยาก จิตก็เสียศูนย์ ไม่ปกติเสียแล้ว
เกิดความคิดผิดว่าเราขาดสิ่งนั้นถ้าไม่มีสิ่งนั้นแล้วชีวิตเรา
จะไม่สมบูรณ์ ถ้าเข้มข้นขึ้นมาก็กลายเป็นอุปาทานว่าถ้า
ไม่มีสิ่งนั้นแล้วเราจะอยู่ไม่ได้ ความสุขในชีวิตต้องขึ้นอยู่กับ
กับสิ่งนั้น ขึ้นอยู่กับคนนั้นอย่างเดียว กลายเป็นอุปาทาน
ความยึดมั่นถือมั่นไป

ดังนั้นให้ขยันดูธรรมชาติของตัวเอง ดูความรู้สึก
นึกคิดต่างๆ ว่ามันเกิดอย่างไร มันอยู่อย่างไร มันดับ
อย่างไร ดูตรงนี้ ปัญญาความรู้เท่าทันธรรมชาติจะเกิด
ขึ้น เราก็จะทะลุปรุโปร่งว่าสิ่งทั้งหลายเป็นแค่นี้เอง การ
ศึกษาความไม่แน่นอนต้องตีวเข้มเพราะมีการสอบทุกวัน
ตอนเช้าอารมณ์สดใส ตอนสายก็ไม่แน่ ใครมาพูดอะไร
ไม่ถูกใจเราหรือทำอะไรที่เราไม่พอใจอารมณ์ก็บูด ตอน
บ่ายมีใครเอาของขวัญมาให้ จิตใจก็บาน มันตลกเหมือน
กัน เอาแน่ไม่ได้ ผู้ไปยึดติดในอารมณ์ว่า เราคืออารมณ์
อารมณ์คือเรา จะเหน็ดเหนื่อยมาก

เวลาจิตใจสดใส...แหม ดีใจเหลือเกิน แต่เวลา

อารมณ์เปลี่ยนไป เพราะมีการกระทบกระเทือนอย่างใดอย่างหนึ่ง ทำให้รู้สึกว่าเราเสียสิ่งที่ดีไป พลัดพรากจากสิ่งซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต จิตใจตกต่ำ สงสารตัวเอง ซึมเศร้า ต่อมาก็มีแปรปรวนอีก จิตใจก็สูงขึ้นอีก มันขึ้นๆ ลงๆ อยู่อย่างนี้ เหมือนขึ้นเขาลงห้วย เหนื่อยมาก ผู้มีสติอยู่ในปัจจุบัน อารมณ์อะไรกระทบก็สังเกตผลต่อจิตใจโดยไม่สำคัญมันหมาย ไม่ปล่อยให้จิตใจไปปรุงแต่งในเรื่องนั้นสักแต่ว่ารับรู้รับทราบ

ถ้าหากว่าเราไม่ยินร้ายกับสิ่งที่เราไม่ชอบหรือไม่พอใจ อารมณ์นั้นจะกำเริบไม่ได้ แต่ถ้าเราหลงว่าสิ่งนั้นกระทบตัวเราโดยตรง เรียกว่ามีอึดตาปรากฏอยู่ตรงนั้น ความคิดที่เป็นอกุศลก็ย่อมเกิดขึ้น และถ้าเราต้อนรับอารมณ์นั้นดีมันก็อยู่นาน อารมณ์ก็จะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ทำให้จิตใจเราเศร้าหมองมาก เมื่อจิตใจเราเศร้าหมองแล้ว การกระทำการพูดก็ไม่ปกติ อาจพูดอะไรที่ไม่ควรพูด ทำสิ่งที่ไม่ควรทำ หรือสิ่งที่ควรพูดควรทำ ไม่ได้ทำ การรับทราบ การวินิจฉัย การตัดสินใจทุกอย่างก็ผิดเพี้ยนไป เมื่อเรารู้สึกว่าเราทำอะไรไม่ถูกต้อง เราก็เลยไม่พอใจตัวเองอีก ไปว่าตัวเองอีก ซึ่งเพิ่มความซึมเศร้าเข้าไปอีก อย่างนี้ก็เป็นวัฏฏะที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันของเรา

ฉะนั้นท่านให้เราเป็นผู้มีสติ มีสัมปชัญญะ มีความ

รู้ตัวทั่วพร้อม คือรู้อยู่ตลอดเวลา การปฏิบัติไม่มีเสาร์
อาทิตย์ ไม่มีพักร้อน เหมือนลมหายใจ หยุดไม่ได้เดียว
อันตราย การรู้นี้ ต้องรู้อย่างไร รู้คู่ต่อกายของเรา รู้คู่
ต่อเวทนา รู้คู่ต่ออาการของจิต รู้คู่ต่อความคิดตีคิดชั่ว
ต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ในใจ เพราะถ้าเราไม่รู้ต่อสิ่งเหล่านั้น
ไม่มีสติ อวิชชาก็ห่อหุ้ม อวิชชาคือความไม่รู้ ถ้าไม่มีวิชา
ขาดความเข้าใจในสิ่งใด เรียกว่าอวิชชา อวิชชาอยู่ตรง
ไหนต้นตอหากก็อยู่ตรงนั้น การที่จะไม่รู้ไม่เข้าใจในสิ่งใดโดย
ไม่มีต้นตอในสิ่งนั้น เป็นไปไม่ได้ เพราะอวิชชากับต้นตอ
อยู่ด้วยกัน ขาดปัญญาตรงไหน มันพร้อมที่จะเสียดตรงนั้น
ความอยากได้ อยากมี อยากเป็น ไม่อยากได้ ไม่อยากมี
อยากไม่มี อยากจะหนีจากสิ่งนั้น ไม่อยากจะต้องเผชิญ
กับสิ่งนั้น ไม่อยากต้องยุ่งกับสิ่งนั้นทั้งหลายเหล่านี้ ย่อม
เกิดขึ้นรังความใจของเรา

ดังนั้นท่านสอนให้เรารักษา “ตัวรู้” ไว้อยู่ตลอด
เวลา ถ้ามี “ตัวรู้” อยู่ในใจ รู้บาป รู้บุญ รู้คุณ รู้โทษ ก็
มีกัลยาณมิตรอยู่กับเราตลอดเวลา สถิตอยู่กับเรา จะทำ
อะไรที่ไม่ถูกต้อง สถิติก็อุตสำหรับบอก ไม่ถูกนะ! บาปนะ!
อย่างนี้จะเป็นสิริมงคล ถ้าหากว่าเรามีสติ เปรียบเสมือน
มีอาจารย์ภายในใจของเรา คอยตักเตือนอยู่ตลอดเวลา

บางทีสติก็บอกว่าไม่ถูก ผิดนะ! บาปนะ! แต่จิตใจ

ฮึกเหิมมันไม่ยอม ตอบสติว่า ไม่เป็นไร ช่างเถอะ อย่าคิดมาก เอาเลย! ตัวนี้แหละ อันตรายจริง ๆ เป็นตัวมาร เราต้องฝึก ต้องอดทน เมื่อเรารู้ว่าตัวนี้ตัวมารตัวกิเลส เราอย่าไปยอมมันเป็นอันขาด ยืนหยัดอยู่ในหลักการของตัวเอง ต้องเด็ดขาดสักหน่อยนะ เวลากิเลสมันมาขอร้องหรือโอล์มให้เราทำในสิ่งเลื่อมเสียม สิ่งที่เรารู้ว่าไม่ดีทุกครั้งที่เรารู้ว่าสิ่งที่กำลังทำไม่ดี แต่ขึ้นทำนั้นเป็นบาปเป็นกรรมเป็นการไม่จงรักภักดี ไม่กตัญญูต่อพระพุทธเจ้าเลย ท่านก็อุตสาห์สอนเรา ครูบาอาจารย์ก็อุตสาห์สอนเรา เราเป็นผู้มีบุญที่ได้มีโอกาสรับฟังคำสั่งสอนในเรื่องบาป บุญ คุณ โทษ ถ้ารู้แล้วยังไม่ทำตามเป็นการทำร้ายตัวเองโดยแท้ อยู่ที่ไหน เราต้องมีสติ เพราะถ้าไม่มีสติ อวิชชาจะเกิด ตัณหาจะเกิด นิสสัยเสียต่าง ๆ ก็ได้รับการบำรุงบางคนถึงจะเข้ามาอยู่ในวัด ก็ยังไม่ยอมสำรวมไม่ยอมเจริญสติก็มี

จงมีสติเป็นที่พึ่ง เรามีสติที่ใหนก็อยู่กับธรรมะที่นั้น ไม่ผิดพลาดในที่นั้น สถานที่เราอยู่ถึงจะกลางกรุงก็ตาม มีสติอยู่ในใจก็สงบเหมือนวัดป่าก็ได้ ส่วนผู้อุตสาห์มาอยู่ในวัดแล้วปล่อยสติให้ขาดบ่อย ๆ ในขณะที่ไม่รู้ตัว วัดก็ไม่ใช่วัดสำหรับผู้นั้นในขณะที่นั้นซ้ำร้าย เผลอแล้วอาจทำลายบรรยากาศที่อบอุ่นและสามัคคีของชาววัดคนอื่น

ไปเสียด้วย เพราะผู้ไม่มีสติทำอะไรมักไม่คำนึงถึงผลกระทบต่อคนอื่น เชื้อฟุ้งแต่อารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดของตัวเอง จึงพร้อมที่จะทำให้คนอื่นที่ตั้งใจมาอยู่วัด ไม่ค่อยได้อยู่วัดเหมือนกัน บาปกรรมก็ทวีขึ้น ความสงบได้แต่ชื่อ ฉะนั้นผู้ต้องการอยู่ที่วัดอย่าให้แม่เหล็กแห่งโลกดึงดูดไป ล้ำรวมกาย วาจา ใจ เพื่อประโยชน์ตนและประโยชน์คนอื่น เอาใจเขาใส่ใจเรา

มาตรฐานของวัดมันสูงกว่ามาตรฐานของสังคมโลก บางสิ่งที่ชาวโลกเขาทำกันโดยถือว่าเป็นเรื่องธรรมดา คนวัดรังเกียจถือว่าไม่ธรรมดาสำหรับผู้ละอายและเกรงกลัวบาป ถ้าธรรมดาก็ธรรมดาของกิเลส ไม่ใช่ธรรมดาของทางสายกลาง คนที่อยู่ในที่รกรุงรังเขาเห็นของสกปรกก็ไม่ค่อยได้คิดอะไร เพราะถือว่าเป็นเรื่องธรรมดาของที่รก แต่คนที่อยู่ในที่สะอาด ก็รู้สึกว่าของสกปรกแม้แต่เล็กน้อยเป็นมลทิน รู้สึกว่าเป็นปัญหาที่ต้องแก้

บางคนเข้าวัดใหม่ๆ มักจะสงสัย ดูเหมือนกับว่าจิตใจมีกิเลสมากกว่าอยู่ที่บ้าน ที่จริงไม่ใช่ เพียงแต่ว่า ฉากขาว ของเพื่อนเห็นได้ชัดขึ้น ดังนั้น ผู้ที่มาวัดต้องปรับการประพฤติของตนให้เข้ากับมาตรฐานของวัด อย่าเพิ่งดึงมาตรฐานของวัดลงไปสู่มาตรฐานส่วนตัว อย่างนำนิสัยเสียดั้งเดิมเข้ามาแพร่เชื้อโรคในหมู่อุบาสิกอุบาสิกา

เลย เอาของโลกมาทับถมวัดจะน่าเกลียด เอาความดีของเรา มาเสริมความดีของเขาดีกว่า ให้เราทุกคนสังวรสำรวม โดยเฉพาะในการพูด

อยู่ในวัดเราจะคุยเหมือนที่บ้านไม่ได้ ต้องพูดแต่เรื่องที่น่าฟัง ผู้ชอบพูดหยาบต้องงดโดยเด็ดขาด ใครชอบถากถางเลียดสี ชอบกระแนะกระแหน อยู่นอกกำแพงดีกว่า มาวัดจะพูดอย่างนั้นไม่ได้ แต่พูดอะไรก็ตาม พยายามให้เป็นสุภาพ คือพูดเรื่องจริงที่เป็นประโยชน์ ถูกกาลเทศะ ด้วยความหวังดี และด้วยสำนวนอ่อนโยน แล้วพิจารณาคำพูดของตัวเองบ่อยๆ ว่าพูดอย่างนี้เหมาะไหมกับการเป็นลูกศิษย์ของครูบาอาจารย์ ถ้ามบ่อยๆ ว่า ถ้าเกิดครูบาอาจารย์ที่เราเคารพนับถือที่สุดเช่นหลวงพ่อบุชา ได้ทราบที่เรากำลังจะพูดอะไร ท่านจะพอใจไหม ท่านจะสาธุไหม วาจาของเราอยู่ในระดับที่เรียกว่าอริยชั้นตรีล เป็นที่พอใจของพระอริยเจ้าหรือยัง

การเข้าวัดก็เพื่อยกฐานะของตัวเองให้สูงขึ้น ในเบื้องต้นต้องกระเสือกกระสนให้จิตออกจากที่มีดขึ้นไปอยู่บนทางไปสู่อันสว่าง พระพุทธองค์ให้เราไม่สันโดษกับสิ่งดีที่เราได้เจริญแล้ว แต่ให้เราหมั่นทำความดีนั้นดียิ่งๆ ขึ้นไป เห็นแสงอยู่ปลายอุโมงค์ต้องเดินให้ถึง ทางก็พอเดินได้ ขาเราก็มี เราจะมัวโง่โง่ทำไม

มาถึงศีลในวัด ต้องถือนะ คือต้องถือว่าเป็นเรื่องสำคัญ การถือว่่าสิ่งใดสำคัญคือการปลุกศรัทธาในสิ่งนั้น เมื่อเรามีศรัทธาแรงกล้าในการพัฒนาตน ทั้งทางกาย วาจา และใจ ความเพียรพยายามย่อมเกิดตามมา พระพุทธองค์ตรัสว่า ตอนล้างมือ มือซ้ายชำระมือขวา มือขวาก็ชำระมือซ้าย ตอนชำระจิต ศีลชำระปัญญา ปัญญาชำระศีล เข้าวัดต้องมีการละการบำเพ็ญทุกครั้งจึงจะเป็นการเข้าวัดที่สมบูรณ์ เครื่องมือที่ต้องใช้คือ ศีล สมาธิ ปัญญา

เข้ามาในวัดแล้ว ให้กล้าขัดเกลานิสัยเก่า ถึงแม้ว่าจะรู้สึกอึดอัดไม่สบาย เป็นทุกข์บ้าง มันก็ยังคงคุ้มค่าอยู่หรอก คนเราได้ทำไรทุกครั้งที่ไม่ยอมทำตามกิเลส อยู่ในวัดเราจะทำทุกสิ่งทุกอย่างตามใจพูดอะไรตามใจไม่ได้ เพราะอะไร เพราะใจเรานั้นยังไม่ถึงธรรม ถ้าหากว่าเราปฏิบัติดี ปฏิบัติชอบแล้ว จิตกับธรรมเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน แล้วก็ไม่ใช่ไร จะทำอะไรก็ได้ พูดอะไรก็ได้เพราะเจตนาละเมิดจะหมดไปแล้ว กาย วาจา ใจ จะเรียบร้อยดีงามโดยธรรมชาติ ปลอดภัย ผู้ที่เข้าถึงธรรมแล้วจะเบียดเบียนคนอื่นไม่เป็น จะโกหกใครไม่เป็น จะหลอกลวงคนอื่นไม่เป็น จิตที่เข้าถึงธรรมะแล้วบริสุทธิ์ เจตนาที่เศร้าหมองไม่สามารถปรากฏในจิตใจของท่านผู้นั้นได้นี้ คือเป้าหมายที่เราต้องพยายามบรรลุ

ส่วนผู้ที่ยังไม่เข้าถึงธรรมมักชอบเข้าข้างตัวเอง จึงต้องสำรวม ต้องระวังอยู่ตลอดเวลา ไม่เชื่อความคิดมากเกินไป เราประมาทไม่ได้แม้วินาทีเดียว สถีย่อยอ่อนเมื่อไหร่ sniper (คนลอบตักยิง) คือกิเลสจะจัดการทันทีเมื่อนั้น เราใช้ความเพียรด้วยปัญญาอย่างต่อเนื่อง ไม่ยอมถอย ไม่ต้องสงสัย การเจริญในธรรมย่อมเกิดขึ้น

ให้เข้าวัดเพื่อปล่อยวางความยึดมั่นถือมั่นว่าเรา ว่าของเรา เข้าวัดอย่าให้มีความรู้สึกละก้อย่างนี้เลย แม้ความยึดมั่นว่า วัดของเรา (ดีกว่าของเขา) ครูบาอาจารย์ของเรา (เก่งกว่าของเขา) ก็อันตราย อย่ายินดีความคิดอย่างนั้นเลย จิตใจเราพ้นจากความยึดติดทั้งหลายคือจิตประเสริฐ ขอให้เราทั้งหลายได้เข้าถึงความประเสริฐและความเกษมของจิตที่เป็นอิสระจากการบีบคั้นของกิเลสทุกคน ทุกท่าน เทอญ

ชยสาโร ภิกขุ

นามเดิม	ฌอน ชิเวอร์ตัน (Shaun Chiverton)
พ.ศ. ๒๕๐๑	เกิดที่ประเทศอังกฤษ
พ.ศ. ๒๕๒๑	ได้พบกับพระอาจารย์สุเมโธ (พระราชสุเมธาจารย์ วัดอมราวดี ประเทศอังกฤษ) ที่วิหารแฮมสเต็ด ประเทศอังกฤษ ถือเพศเป็นอนาคาริก (ปะขาว) อยู่กับพระอาจารย์สุเมโธ ๑ พรรษา แล้วเดินทางมายังประเทศไทย
พ.ศ. ๒๕๒๒	บรรพชาเป็นสามเณร ที่วัดหนองป่าพง จังหวัดอุบลราชธานี
พ.ศ. ๒๕๒๓	อุปสมบทเป็นพระภิกษุ ที่วัดหนองป่าพง โดยมี พระโพธิญาณเถร (หลวงพ่ocha สุภัทโท) เป็นพระอุปัชฌาย์
พ.ศ. ๒๕๔๐-๒๕๔๔	รักษาการเจ้าอาวาส วัดป่านานาชาติ จังหวัดอุบลราชธานี
พ.ศ. ๒๕๔๕ - ปัจจุบัน	พำนัก ณ สถานพำนักสงฆ์ จังหวัดนครราชสีมา

มูลนิธิปัญญาประทีป

ความเป็นมา

มูลนิธิปัญญาประทีป จัดตั้งโดยคณะผู้บริหารโรงเรียนทอสี ด้วยความร่วมมือจากคณะครู ผู้ปกครองและญาติโยมซึ่งเป็นลูกศิษย์พระอาจารย์ชยสาโร กระทรวงมหาดไทย อนุญาตให้จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลอย่างเป็นทางการ เลขที่ทะเบียน กท. ๑๔๐๕ ตั้งแต่วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๑

วัตถุประสงค์

- ๑) สนับสนุนการพัฒนาสถาบันการศึกษาวิถีพุทธที่มีระบบไตรสิกขาของพระพุทธศาสนาเป็นหลัก
- ๒) เผยแผ่หลักธรรมคำสอนผ่านการจัดการฝึกอบรม และปฏิบัติธรรม และการเผยแผ่สื่อธรรมะรูปแบบต่างๆ โดยแจกเป็นธรรมทาน
- ๓) เพิ่มพูนความเข้าใจในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์ และสิ่งแวดล้อม สนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน และส่งเสริมการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
- ๔) ร่วมมือกับองค์กรการกุศลอื่นๆ เพื่อดำเนินกิจการที่เป็นสาธารณประโยชน์

คณะที่ปรึกษา

พระอาจารย์ชยสาโรเป็นองค์ประธานที่ปรึกษา โดยมีคณะที่ปรึกษาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาต่างๆ อาทิ ด้านนิเวศวิทยาพลังงานทดแทน สิ่งแวดล้อม เกษตรอินทรีย์ เทคโนโลยีสารสนเทศ วิทยาศาสตร์สุขภาพ การเงิน กฎหมาย การสื่อสาร การละคร ดนตรี วัฒนธรรม ศิลปกรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น

คณะกรรมการบริหาร

มูลนิธิฯ ได้รับเกียรติจากรองศาสตราจารย์นายแพทย์ปริดา ทັນประดิษฐ์ เป็นประธานคณะกรรมการบริหาร และมีคุณบุบผาสวัสดิ์ รัชชตาตะนันท์ ผู้อำนวยการโรงเรียนทอสีเป็นเลขาธิการฯ

การดำเนินการ

- มูลนิธิฯ เป็นผู้จัดตั้งโรงเรียนมัธยมปัญญาประทีป ในรูปแบบโรงเรียนบ่มเพาะชีวิต เพื่อดำเนินกิจกรรมต่างๆ ด้านการศึกษาวิถีพุทธ ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของมูลนิธิฯ ข้างต้น โรงเรียนนี้ตั้งอยู่ที่ บ้านหนองน้อย อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา
- มูลนิธิฯ ร่วมมือกับโรงเรียนทอสี ในการผลิตและเผยแผ่สื่อธรรมะ แจกเป็นธรรมทาน โดยในส่วนของโรงเรียนทอสีฯ ได้ดำเนินการต่อเนื่องตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๔๕

ชยสาร ภิกขุ

เข้าวัดทำไม